

Prišel nam je na pol poti in vsi smo s svojo prisotnostjo opravili še svoj del približevanja. Cilj je dosežen. Kdo je Rafael Samec?

Je mojster umetnostne obrti v izdelovanju umetniško oblikovanih sveč, skulptur in objektov iz voska in parafina.

Je naš rojak. Rojen sicer na Vidmu, do Srednje šole pa je živel v Ponikvah.

Je sin Kožarjeve Kristine, po poklicu šivilje in očeta iz Podpeči. Žal je bil oče žrtev povojnih pobojev, tako, da sta se z mamo v življenju prebijala sama, najprej v Ponikvah, v Ljubljani, kasneje v Dragomerju, kjer živi in ustvarja še danes.

Smisel za ustvarjanje je zaznal že zelo zgodaj, nadgrajeval pa ga je na Srednji aranžerski šoli. Že trideset let z veliko ustvarjalno močjo, neizmernim elanom in izostrenim čutom za estetiko posveča svoj čas izdelovanju idejno raznolikih skulpturalnih form in umetniško oblikovanih sveč. S prepoznavno »Samčevo noto« je ustvaril bogat opus. Vsa ta dela je širši javnosti predstavil z več kot 100 samostojnimi razstavami doma in v tujini, prejel preko 50 strokovnih recenzij (dr. umetnostne zgodovine, etnologi), lani pa je v samozaložbi izdal tudi knjigo, ki v 23 ciklikih predstavlja del njegovega življenjskega ustvarjanja.

Na koncu pa vendar ne morem mimo dejstva, da je Rafael Samec naš rojak, ki ga 30 let nihče ni povabil v svoj rojstni kraj. Končno je to dočkal, tudi in predvsem po zaslugi Saše Strnad in Kulturne sekcije Td Podgora. Bolje zdaj kot nikoli. Pa naj se zgodovina nikar ne ponavlja, s tem mislim F. Jakliča, Kraljev in drugih, ki so ceno in vrednost najprej dobili v svetu in nazadnje doma.

Z vsem spoštovanjem, Rafael Samec, Dobrodošel doma.

Pavlina Novak

O razstavi »Srečevanja«:

»Od kod ta nenavadna moč? Mislim, da moramo iskati odgovor za nenavadno trdoživost svečarstva ne toliko v njeni moči njegove tradicije, kot v moči in obsegu preobrazb, skozi katere je šlo v zadnjih avtorjevih treh desetletjih. Središčna os teh preoblikovanj in prilagajanj je bila položena v tesen spoj umetnikove osebne eksistencialne izkušnje in njene zavezanosti barvnemu izrazu. Svečarstvo resda ostaja nekakšna rokodelska spretnost, toda obenem je zasebno in izpovedno, fizično in duhovno.

Umetnost je danes vendarle tako raznolika, multimedialna in nekonvencionalna. Če ste se sprehodili skozi razstavo, ste kaj hitro ugotovili, da je ob vsej raznovrstnosti še največ motivov, ki se v simbolnih, metaforičnih govoricah razpenjajo »od pekla do raja, od klasike do modernosti, od kocke do krogle, od slike do skulpture, od jezikavih do brstečih polj, od ujetih trenutkov ali spočetih misli, obujenih spominov ali prepredenih pajčevin«; in še bi lahko našli v srečevanjih. Navsezadnje se srečamo tudi s samim avtorjem po toliko letih.

Pa vendarle to niso običajne pokrajine niti niso neresnične ali izključno fantazijske. Ne posnemajo znanih tematik, skulpturalnih form ali oblik. Vsi razstavniki objekti so sredi izoblikovanja v podobe ali zgodbe, toda tudi zgodbe niso povedane do konca; so univerzalne površine. Toda ustvarjena dela niso likovni manifesti, niso slikana teorija, temveč so silno občutljiva polja čutno doživete barve v pretehtanih do perfekcije usklajenih kompozicijskih odnosih, s skladnim koloritom in živahno reliefnostjo.

Rafael Samec ne oponaša sveta, pripoveduje kako vidi svet, menjave dnevnih, človeških in osebnih časov. Iz svojih spoznanj dela like, ustvarja nove oblike in združuje barve. Pripoveduje o njihovih zgodbah iz samega sebe. V tem so vsa njegova dela na poseben način avtobiografsko izpovedna, čutna, stabilna, trdna v doživetju in zato tudi likovno obvladana. Zaradi likovnih vrednosti, prefinjenosti in dovršenosti so povzdignjene na

pedestal slovenske in evropske umetnosti. Je edini ustvarjalec skulptur, objektov in kipov iz voska ter parafina v Sloveniji in Evropi. Ni ga njemu primerljivega, zato smo še kako lahko ponosni, da avtorjeve korenine segajo v Dobropolje. Skrajni čas je, da poleg obeh bratov Kralj in F. Jakliča dobijo njegova dela poseben prostor v Jakličevem domu, v obliki stalne zbirke Rafaela Samec še za čas njegovega življenja«.

Saša Strnad